

Mfv.I.10.077/2014/7.

A Kúria a dr. Koczka Éva ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Elek József ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 45.M.1268/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.634.569/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. február 25. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.634.569/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 40.000 (negyvenezer) forint és 10.800 (tízezer-nyolcszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes keresete az alperes által közölt rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítására, és ennek jogkövetkezményei alkalmazására irányult.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 45.M.1268/2012/13. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Marasztalta az alperes javára perköltség összegében. Megállapította, hogy a feljegyzett illetéket az állam viseli.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2000. február 1-jétől állt az alperes alkalmazásában, utolsó munkaköre főiskolai docens volt. Feladatkörébe tartozott szakdolgozati konzultáció ellátása legalább négy alkalommal. A konzultációk időtartama, formája nem volt meghatározott és díjmentesen történtek.

A felperes D.E. konzulenseként 2012. január 22-én és február 11-én tartott egy kávézóban megbeszélést a hallgatóval. Javasolta neki, hogy a szakdolgozathoz készítsen mélyinterjúkat. Ezek kielemezéséért 20.000 forintot kért, melynek átadására 2012. február 18-án, majd az időpont módosításával február 16-án került volna sor. D.E. azonban 2012. február 16-án telefonon felhívta A.J. főigazgatót azzal, hogy a felperes a konzultációért pénzt kér.

Az alperes 2012. február 20-án megbeszélést tartott a felperessel a rektor, a főigazgató, az oktatási igazgató, és a tanszékvezető jelenlétében. A főigazgató tájékoztatta a felperest a bejelentésről, miszerint ellenszolgáltatásért tart konzultációt. A felperes először azzal védekezett, hogy nem tudta, miszerint nem lehet a konzultációért pénzt kérni. A későbbiekben hivatkozott arra, hogy nem a konzultációért, hanem a részéről történő üzleti tanácsadásért kért díjazást a hallgatótól. A meghallgatást követően jutott az alperes tudomására, hogy a felperes a kollégáitól rendszeresen kisebb összegeket kölcsön kért.

A munkáltató 2012. február 24-én kelt, és e napon közölt rendkívüli felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az indokolás szerint a főiskolai oktatói munkaköréből fakadó lényeges kötelezettségét jelentős mértékben megszegte, amikor D.E. végzős hallgató számára a még hátralévő szakdolgozati konzultációs órákat anyagi ellenszolgáltatásért kívánta teljesíteni. Terhére rótták továbbá, hogy a kollégáitól rendszeresen magánkölcsönt kért, amelyeket nem, vagy nem a megállapodás szerint fizetett vissza. Magatartása összeegyeztethetetlen az intézmény küldetésével, a kollegialitás elveivel, az oktatói követelményekkel, a munkaviszonnyal és a főiskola tekintélyét csorbítja.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a rendkívüli felmondás indoka valós. A D.E. hallgató által rögzített hangfelvételből kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy abban üzleti konzultációról nem esett szó, ugyanakkor a konzultáció még folyt függetlenül attól, hogy korábban hány alkalommal tartottak megbeszélést. Üzleti kapcsolatról, tanácsadásról említés nem történt, arra viszont több utalás is volt, hogy a pénz átadásának meg kellett volna történnie.

Az elsőfokú bíróság a hangfelvétel és a tanúvallomások alapján azt a következtetést vonta le, hogy a felperes a 20.000 forintot a hallgatótól a plusz konzultációs órákért, illetve a mélyinterjúk kielemezéséért kérte. Az alperesnél ugyan belső szabályzat kifejezetten nem tiltja a konzultációért ellenszolgáltatás kérését, ez azonban alapvető erkölcsi követelmény (melyet alátámasztanak a tanúvallomások, és az alperes SzMSz-éből is levezethető), de ezzel a felperes is tisztában volt, hiszen a meghallgatás során elismerte, hogy a szakdolgozati konzultáció ingyenes.

A magánkölcsönökkel kapcsolatos indok nem okszerű, de önmagában a konzultációért történő ellenszolgáltatás kérésére történő hivatkozás jogszerűvé teszi a rendkívüli felmondást.

Alaptalannak ítélte a felperes előadását, miszerint a védekezés lehetőségét nem biztosították a részére. Ennek elmaradása sem eredményezné azonban a rendkívüli felmondás jogellenességét.

Mellőzte a felperes volt tanítványának meghallgatását, mert az, hogy e hallgatótól nem kért a szakdolgozat megírásáért pénzt, nem bizonyítja, hogy D.E.-től sem kért.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 51.Mf.634.569/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperes perköltségének viselésére, megállapította, hogy a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

A törvényszék az elsőfokú ítélet által megállapított tényállást kiegészítette azzal, hogy a rendkívüli felmondás a felperes lényeges kötelezettségszegését súlyos gondatlansággal elkövetettként értékelte. Az ebből levont következtetése szerint a felperesnek nem kellett hogy kifejezetten arra irányuljon a szándéka, miszerint a még hátralévő kötelező szakdolgozati

konzultációs órák teljesítéséért kérjen anyagi ellenszolgáltatást. Ugyanakkor a rendkívüli felmondás által hivatkozott súlyos gondatlanság körébe tartozhat, hogy a felperes -állítása szerint- nem volt ismeretében annak, hogy a szükséges számú, másfél éven túli konzultálás nem ingyenes, esetleg külön órának minősül.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszerűen értékelte bizonyítékként a hangfelvételt. Elfogadhatónak ítélte azonban a felperes hivatkozását, miszerint a beszélgetést D.E. tudatosan irányította annak bizonyítására, hogy a felperes tőle a további konzultációkkal összefüggésben anyagi ellenszolgáltatást kért. A bizonyíték tekintetében azonban közömbös a felperes azon érvelése, hogy a különóra kifejezés nem azonos a szakdolgozati konzultáció kifejezéssel, illetve hogy a konzultáció és az üzleti konzultáció is szétválasztandó. Amennyiben ugyanis a még hátralévő szakdolgozati konzultációk nem voltak kötelezőek, és azt a felperes különórának tekintette, úgy ha ezért kért pénzt a hallgatótól, azzal ugyanúgy jelentős mértékben megszegte a főiskolai oktató munkaköréből folyó kötelezettségét, mintha szándékosan, tudatosan járt volna el az SzMSz 20. § (1) bekezdés d) és j) pontja, 10. számú melléklete, 6. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pontja, 12. § (4) bekezdés, (5) bekezdés, 19. § (5) bekezdés c) pontja alapján.

Nem fogadta el a felperes védekezését, miszerint üzleti tanácsadásért kért anyagi ellenszolgáltatást. A hallgatónak adott tanácsadás nem keletkeztetett polgári jogi jogviszonyt, amelyért ő megbízási díjat tartozott volna fizetni a felperesnek. Ehhez egyébként is számlaadási kötelezettség társul, erre vonatkozóan azonban nincs adat a perben.

Az ügyben annak van döntő jelentősége, hogy a felperes magatartása nyomán D.E. alappal feltételezhette, hogy a szakdolgozat elkészítéséig még hátralévő konzultációkban már csak anyagi ellenszolgáltatás fejében részesülhet. Annak nincs jelentősége, hogy ezt a helyzetet az eredményezte-e, hogy a felperes nem tudott a további konzultációk (különórák) ingyenességéről, vagy az, mert a vállalkozásában formailag nem választotta külön a főiskolai oktatói munkaköréből adódó feladatokat az üzleti tevékenységtől. Az a lényeges, hogy a felperes az előbbi magatartásával legalább súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben megsértette a főiskolai oktató munkaköréből fakadó belső konzulensi kötelezettségét. Ez a magatartása pedig összeegyeztethetetlen a főiskola elveivel, az oktatói követelményekkel, és összeférhetetlen a felperes munkaviszonyával, valamint hozzájárul a főiskola tekintélyének csorbításához.

Alaptalan volt a fellebbezés a bizonyítás körében is, mert jogszerűen mellőzte az elsőfokú bíróság a felperes által indítványozott tanúmeghallgatást.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az alperes kereset szerinti marasztalására irányult.

Eljárási szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az alperes megsértette az Mt. 96. § (2) bekezdésében foglaltakat, mivel nem

biztosította számára az előzetes védekezés lehetőségét, csak egy beszélgetés történt. Önmagában már ez az eljárási szabálysértés jogellenessé teszi a rendkívüli felmondást.

Érdemben is megalapozatlan a munkáltató intézkedése, mert nem a kötelező konzultációért kért pénzt, hanem egy üzleti konzultációért, amely a hallgató élettársának a vállalkozására vonatkozott. Nem állapítható meg a hangfelvételből sem a jogerős ítélet által levont következtetés, hogy szakdolgozati konzultációért kérte a pénzt. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem mérlegelte teljes körűen, indokolási kötelezettségének nem tett eleget. A fellebbezésben felhozott indokokra nem tért ki. Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást tévesen idézi, amely szerint a konzulensi kijelölés másfél évvel korábban történt, és több konzultációt is tartott. Erről a konzultációs lapokat is becsatolta.

Az eljárási szabálysértésre történő hivatkozását a másodfokú bíróság meg sem említi. A gondatlanság mikénti értelmezése is vitatható: ha nem tiltja semmi a hallgatóval való üzleti kapcsolatot, akkor ez nem lehet oka a rendkívüli felmondásnak.

Fenntartotta a fellebbezésben foglaltakat: vitatta, hogy anyagi nehézsége miatt kért a hallgatótól pénzt. D.E.-vel már másfél év óta folyamatosan konzultált, aki a perbeli eset után három héttel leadta a szakdolgozatát, és azt jelesre megvédte.

D.E. vallomását a bíróság kritika nélkül elfogadta, az általa becsatolt hangfelvételt a tudta nélkül vette fel. A különóra kifejezés nem azonos a szakdolgozati konzultációval, amely szerepel ugyan a telefonbeszélgetésben, de ez nem ugyanaz, mint a szakdolgozati konzultáció, az üzleti tanácsadás is konzultáció. Ez a téves következtetés vonul végig az ítélet indokolásán.

A munkáltató által becsatolt emlékeztető sem azt tartalmazza, hogy a szakdolgozati konzultációért kért pénzt, hanem azt, hogy nem tudta, miszerint nem lehet különóráért pénzt kérni.

A bíróság nem vizsgálta D.E. bejelentésének körülményeit, azt, hogy honnan tudhatott a felperes a családi kapcsolatokról, és arról, hogy a hallgató élettársa ki akar válni a családi cégből. Szakdolgozati konzultációért hétvégén a felperes nem mondott volna le egy üzleti megbeszélést.

D.E. nem érdektelen tanú, A.J., S.R. és V.P. vallomásai irrelevánsak, mivel értesüléseik közvetettek, D.E.-től és a bátyjától származnak.

A kereset elutasításával a bíróság megsértette az Mt. 96. § (2) bekezdését, 100. § (4), (6) és (7) bekezdéseit.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslati kérelem. Abban a törvény értelmében pontosan meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell

adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ebből következően nem felel meg a törvénynek, ha a felülvizsgálati érvelés konkrét jogszabálysértést nem jelöl meg. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemnek csak azon részét bírálhatta el, amelyek a jogszabálynak megfelelnek (BH.1995.99/2.), vizsgálódási körébe csak a jogszabálysértés megjelölésével alátámasztott előadást, vagyis az Mt. 96. § (2) bekezdése és a 100. § (4), (6) és (7) bekezdése rendelkezéseinek megsértését vonhatta. A Pp. 206. § (1) bekezdés megsértésére történő hivatkozás hiányában a bizonyítékok mérlegelését a tényállás megállapítás helyességét nem vizsgálhatta. Nem értékelhette továbbá a fellebbezésben előadottakat, mivel a felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslati kérelem, és abban kell pontosan megjelölni a jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhely megjelölést, nem elegendő a korábbi beadványokra történő utalás.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozással állította az Mt. 96. § (2) bekezdésének megsértését, hogy a munkáltató jogszabálysértően nem biztosította a rendkívüli felmondás közlését megelőzően a védekezés lehetőségét a számára. Ezt a körülményt az eljáró bíróságok jogellenesen értékelték.

Az elsőfokú bíróság a bírói gyakorlatnak megfelelően helyesen foglalt állást arról, hogy a munkáltató a jogszabályi kötelezettségének 2012. február 20-án eleget tett. Erre vonatkozóan helyesen értékelt a felperes személyes előadását, a tanúk vallomását, és a megbeszélésről készített emlékeztető tartalmát. A felperes elé tárták a rendkívüli felmondásban terhére rótt kötelezettségszegést, és ezzel összefüggésben megnyilatkoztatták. Nem eredményez jogellenességet, hogy ez a nyilatkozat szó szerint nem került rögzítésre. A bírói gyakorlat szerint a munkáltatónak az a magatartása, hogy a rendkívüli felmondási okra vonatkozóan nem teszi lehetővé a munkavállaló számára a védekezést, önmagában nem minősül a jognyilatkozat jogellenességét megalapozóként (BH.2005.33.).

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett a ténybeli és jogi indokolás kiegészítésével. Erre tekintettel alaptalan a felperes felülvizsgálati érvelése, miszerint az eljárási kifogását a másodfokú bíróság nem bírálta el. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A jogerős ítélet megállapította, hogy az első fokú bíróság jogszerűen utasította el a felperes rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítására irányuló keresetét. Ebből következően helyesen mellőzte az Mt. 100. § (4), (6) és (7) bekezdésben foglalt rendelkezések alkalmazását, így a felperes e körben is megalapozatlanul hivatkozott jogszabálysértésre.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3)

bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. február 25.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő